1958
———
ଅକ୍ଟୋବର 1

ମହାରାଜ କୁମାର କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା

(ଭେଙ୍କଟରାମା ଆୟାର, ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର ଏବଂ
ଏ. କେ. ସରକାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ)

ଆୟକର - ପୁନଃ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ – ବର୍ଜିଯାଇଥିବା ଆୟ – ଆଇନର ବିବୃତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା - ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକୁ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ - "ସୂଚନା", " ବର୍ଜିଯାଇଥିବା ଆୟ", ଅର୍ଥ - ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922 (1922 ର XI), 1948 ର ଅଧିନିୟମ 48, ଧାରା 34(I)(b) ଦ୍ୱାରା ଯେପରି ସଂଶୋଧିତ ।

ଆୟକର ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, *କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂ* ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ* [1946] 14 I. T. R. 673 ମାମଲାରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ବକେୟା ଭଡ଼ା ଉପରେ ସୁଧ ପରିମାଣକୁ ବାଦ ଦେଇଥିଲେ, ଏଥି ପାଇଁ ଯେ ଏହି ପରିମାଣ ଟିକସ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ନୁହେଁ, ଯଦିଓ ଆୟକର ବିଭାଗର ଅନୁରୋଧରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲରେ ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆବେଦନ ସେତେବେଳେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜୁଲାଇ 6, 1948 ରେ, ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ କୃଷି ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦେୟ ଭଡ଼ା ବକେୟା ଉପରେ ସୁଧ କୃଷି ଆୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା ଭଡ଼ା କିମ୍ବା ଜମିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ନୁହେଁ । ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ସଂଶୋଧିତ ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922ର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ରାଶି ଯୋଡ଼ିକରି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶରେ ସଂଶୋଧନ କରିଥିଲେ, ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମ 34 (I) (b) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା ଥିଲା ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଥିଲା ଯେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆୟର ଏକ ଅଂଶ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ନଜରରୁ ଖସି ଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହି ଯୁକ୍ତି ରଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 34 (1)(b) ଏହି ମାମଲା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ କାରଣ (1) ଏହି ବିଭାଗରେ ସୂଚିତ ସୂଚନାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଏବଂ ଏଥିରେ ବିଧିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ର ଆଦେଶ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏବଂ (2) ଯଦି ଆୟ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଛି ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ

ପାରିତ ହୋଇଛି, ତେବେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ କୌଣସି ଆୟ ଧାରା 34 (1) (b) ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବାଦ ପଡିଯାଇଛି ।

ନିର୍ଣ୍ଣିତ, (I) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 (1) (b) ରେ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦଟି ଆଇନର ସତ୍ୟ ଏବଂ ସଠିକ୍ ସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ ତେଣୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନ୍ୟାୟିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ; ଏବଂ,

(2) ଯେଉଁଠାରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନାହିଁ କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାକୁ ସୀମିତ ରଖି ଧାରା 34 (1) (b) ରେ "ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ଏକ ସୀମିତ ଅର୍ଥ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଧାରା କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠି ଅଜାଣତରେ କିମ୍ବା ଅସାବଧାନତା କାରଣରୁ କିମ୍ବା କୌଣସି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇନଥିବା କାରଣରୁ ଆୟ ଆକଳନ କରାଯାଇନାହିଁ, ବରଂ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଆକଳନ ଯୋଗ୍ୟ ଆୟର ଏକ ଅଂଶ ଉପରେ ଟିକସ ଲଗାଇବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ।

ରାଜେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ମୁଖାର୍ଜୀ ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ* (1933) L.R. 6I I.A. 10 ଏବଂ *ମେସର୍ସ ଚତୁରାମ ହୋର୍ଲିରାମ ଲିମିଟେଡ଼* ବନାମ ଆୟକର *ଆୟୁକ୍ତ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା, (1955) 2* S.C.R. 290, ପ୍ରଭେଦ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ରାଜା ବିନୟ କୁମାର ସାହାସ ରାୟ ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, [1953] 24* I.T.R. 70, ମଦନ ଲାଲ ବନାମ *ଆୟକର* ଆୟୁକ୍ତ, *ପଞ୍ଜାବ, [1944] 12 I.T.R.* 8 ଏବଂ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବନାମ ପାର୍ଲାକିମେଡିର *ରାଜା, (1926) I.L.R. 49* Mad. *22, ଅନୁମୋଦିତ ।*

ତ୍ରିପୁରାର ମହାରାଜା ବିକ୍ରମ କିଶୋର ବନାମ ଆସାମ *ପ୍ରଦେଶ, [1949] 17 I.T.R. 220, ଅସ୍ୱୀକୃତ ।*

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 297/1955 ।

ବିବିଧ ନ୍ୟାୟିକ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 327/1951ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 1954 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 7 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିରୁ ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଏ.ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ବି.କେ. ସିହ୍ନା* ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ *କେ. ଏନ୍. ରାଜାଗୋପାଳ ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ଆର୍. ଏଚ୍. ଢେବର ଏବଂ ଡି. ଗୁପ୍ତା* ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ଅକ୍ଟୋବର, 1, 1958 - ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର**ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1958
କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 66A (2) (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ଅଧିନିୟମ କୁହାଯାଏ) ଅଧୀନରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ସହିତ ଏହା ଏକ ଆବେଦନ ଏବଂ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(I)(b) ର ଗଠନ ଉପରେ ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛି । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଏଭଳି ଭାବେ ଉଠୁଛି । ଆୟକର ଅଧିକାରୀ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମଣ୍ଡଳ, ପାଟନା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ମହାରାଜା ବାହାଦୂର ରାମ ରାଓ ବିଜୟ ପ୍ରସାଦ ସିଂଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବର୍ଷ 1945-46 ପାଇଁ ଆୟକର ଆଦାୟ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଆୟ-କରକୁ ଆକଳନ କରାଯାଇଥିବା ମୋଟ ଆୟ ଥିଲା 1,60,602/- ଟଙ୍କା । ସଂଗ୍ରହଣ ଶୁଳ୍କ ବିଯୋଗ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ୟ ବକେୟା ଭଡ଼ା ଉପରେ ସୁଧ କାରଣରୁ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା 93604/- ଟଙ୍କା ଏହି ଅର୍ଥ ରାଶିରେ ସାମିଲ ଥିଲା । *କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂ ବନାମ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ*(1) ମାମଲାରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ରାଶି ଉପରେ ଟିକସ ଦେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ କହିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲରେ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ଅନୁମତି ପାଇଥିବାରୁ ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି ଏବଂ ତେଣୁ ସେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ହେବ ନାହିଁ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ସେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥରାଶିକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୋଟ ଆୟରେ ସାମିଲ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥରାଶି ଉପରେ ଟିକସ ଆଦାୟ ଉପରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବା 1947 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 31 ତାରିଖ, ଯେଉଁଟି ପୂର୍ବରୁ ହେଉ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୋକ ଲଗାଯିବ । ଏହି ଆଦେଶ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଡିସେମ୍ବର 31, 1945 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଟିକସଦାତା ସହକାରୀ ଆୟକର ଅପିଲ ଆୟୁକ୍ତ, ପାଟନାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ମେ 8, 1946 ରେ, ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ *କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂ (ଉପରୋକ୍ତ)*(1) ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ବାଧ ଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ସେ 93,604/- ଟଙ୍କାର ରାଶି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅପିଲ ଅଧିନର ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନୂତନ ଆକଳନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥରାଶିର କେଉଁ ଅଂଶ କୃଷି ଭଡ଼ା ବକେୟା ଉପରେ ସୁଧ ଥିଲା ଏବଂ କେଉଁ ଅଂଶ ଅଣ-କୃଷି ଭଡ଼ା ବକେୟା ଉପରେ ସୁଧ ଥିଲା ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନଥିଲା । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାଶି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

---

(1) [1946] 14 I.T.R. 673

1958
କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ଏହି ଅପିଲ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ 1946 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 20 ତାରିଖରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 (3) ଏବଂ 31 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ନୂତନ ଆକଳନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ 93,604/- ଟଙ୍କା କାଟିବା ପରେ ଟିକସ ଦେୟ ହେବାକୁ ଥିବା ମୋଟ ଆୟର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲ ଆଦେଶ ଅନୁପାଳନରେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ହ୍ରାସକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଅପିଲ ଆଦେଶର ଅନୁସରଣରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲ ଆଦେଶ କିମ୍ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶକୁ ବିଭାଗ ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲା ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଜୁଲାଇ 6, 1948ରେ *କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂହ* [1] ଙ୍କ ମାମଲାରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ କୃଷି ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦେୟ ଭଡ଼ା ବକେୟା ଉପରେ ସୁଧ କୃଷି ଆୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହା ଜମିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଭଡ଼ା କିମ୍ବା ରାଜସ୍ୱ ନୁହେଁ ।

ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀ 1948 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ 25 ତାରିଖରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଏକ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିଥିଲେ । ଏହି ନୋଟିସ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଏକ ନୂତନ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କହିଥିଲେ, କାରଣ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଥିଲା ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 1946 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆୟକର ପାଇଁ ଆକଳନ ଯୋଗ୍ୟ ଆୟର ଏକ ଅଂଶ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତିଯାଇଛି । ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ "ଏହି ସୂଚନା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା, ତେଣୁ ଧାରା 34 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ସଂଶୋଧିତ ଭାବରେ, ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାର୍ଚ୍ଚ 18, 1949 ରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଏକ ନୂତନ ସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଶେଷରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 (3) ଏବଂ ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସଂଶୋଧିତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲା ଏବଂ ବକେୟା ଭଡ଼ା ଉପରେ ସୁଧ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ରାଶିରେ 93,604/- ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥରାଶି ଯୋଡ଼ା ଯାଇଥିଲା । ଏହି ସଂଶୋଧିତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ 1949 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 30 ତାରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଟିକସଦାତା ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ 1949 ମସିହା ଜୁଲାଇ 26 ତାରିଖରେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ସେ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯେ *କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂହ (ଉପରୋକ୍ତ)* ଙ୍କ ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଧାରା 34(1)ର ଖଣ୍ଡ (a)

(1) [1948] 16 I.T.R. 325

ଏବଂ (b)ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା ଥିଲା ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଥିଲା ଯେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆୟର ଏକ ଅଂଶ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ ଟିକସଦାତା ଆୟକର ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଯାଇଥିଲେ; କିନ୍ତୁ 1950 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 21 ତାରିଖରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ 1948 ରେ ସଂଶୋଧିତ ଧାରା 34 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହି ମାମଲା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହାକୁ ଧାରା 34 ର ଉପ-ଧାରା (I) (b) ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆଣିଥିଲା ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ମୃତ ପିତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଏହି ମାମଲାରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତ ପାଇଁ ପଠାଇବାକୁ ନିବେଦନ କରି ସେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 66 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ 27 ଫେବୃଆରୀ 1951 ରେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 66 (2) ଅନୁଯାୟୀ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ; ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଡିସେମ୍ବର 15, 1951 ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ମାମଲାଟି ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମତ ପାଇଁ ପଠାନ୍ତୁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଅନୁପାଳନ କରି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ 1952 ମସିହା ଜୁଲାଇ 23 ତାରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ନିଜର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର ଏକ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମତ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ଏହିପରି ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଟି ହେଉଛି: "ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଭଡ଼ା ବକେୟା ଉପରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ବୈଧ କି?" 1954 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 7 ତାରିଖରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଭି. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସି. ପି. ସିହ୍ନା ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପରେ ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିଭାଗ ସପକ୍ଷରେ ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ଆବେଦନକାରୀ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 13, 1954 ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ହାସଲ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 66A, ଉପ ଖଣ୍ଡ (2) ଅଧୀନରେ ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ମାମଲା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପନ କରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ଏହି ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ଅଟେ । ଏହିପରି ଭାବେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆସିଛି; ଏବଂ ଆମ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଏହା ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛି ତାହା ହେଉଛି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 (I) (b) ର ପ୍ରକୃତ ଗଠନ ବିଷୟରେ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34କୁ 1939 ଏବଂ 1948ରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା 1948 ରେ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିବା ଧାରା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇଛି । ଏହି ସଂଶୋଧିତ ଧାରା 34, ଉପ-ଧାରା (1), ଦୁଇଟି ଖଣ୍ଡରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତିଯାଇଥିବା ଆୟ ମାମଲା ସହିତ ଜଡିତ । ଖଣ୍ଡ (a) ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯେଉଁଠାରେ ଧାରା 22 ଅନୁଯାୟୀ କରଦାତାଙ୍କର ଆୟ ରିଟର୍ଣ୍ଣ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବିଫଳତା କାରଣରୁ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି । ଆମେ ଏହି ଖଣ୍ଡକୁ ନେଇ ସଂପୃକ୍ତ ନୁହଁ । ଧାରା 34 (1) ର ଖଣ୍ଡ (b) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ "ଟିକସଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଖଣ୍ଡ (a) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବିଫଳତା ହୋଇନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯଦି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ସୂଚନାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ରହିଛି ଯେ ଆୟ, ଲାଭ କିମ୍ବା ଅର୍ଜନ କୌଣସି ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆକଳନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି, କିମ୍ବା କମ୍ ଆକଳନ କରାଯାଇଛି, କିମ୍ବା ବହୁତ କମ୍ ହାରରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଛି, କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅତ୍ୟଧିକ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, କିମ୍ବା ଅତ୍ୟଧିକ କ୍ଷତି କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟହ୍ରାସ ଭତ୍ତା ଗଣନା କରାଯାଇଛି, ତେବେ ସେ ସେହି ବର୍ଷ ଶେଷ ହେବାର ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତ କିମ୍ବା କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ନେଇ ଏକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ, ଯାହା ଧାରା 22 ର ଉପ-ଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ସୂଚନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ, ଏବଂ ଏପରି ଆୟ, ଲାଭ କିମ୍ବା ଅର୍ଜନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କିମ୍ବା ପୁନଃ ଆକଳନ କରିବାକୁ କିମ୍ବା କ୍ଷତି କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟହ୍ରାସ ଭତ୍ତା ପୁନଃ ଗଣନା କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇପାରନ୍ତି, ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ, ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହେବ ଯେପରିକି ସୂଚନା ସେହି ଉପ-ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।" ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଧାରା 34 (1) (b) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସୂଚନା ରହିବା ଉଚିତ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ସମ୍ପୃକ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ଦେବା ପରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସୂଚନା ତାଙ୍କୁ ହସ୍ତଗତ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ଏହି ସୂଚନା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମାଇବ ଯେ ଆୟକର ଲାଗୁ ହେବାଯୋଗ୍ୟ ଆୟ କୌଣସି ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବାଦ ପଡିଯାଇଛି, କିମ୍ବା ଏହାକୁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ବହୁତ କମ୍ ହାରରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅତ୍ୟଧିକ ପ୍ରତିକାର ଅଧିନକୁ ଅଣାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏହି ଉପଧାରା ଅଧୀନରେ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସୂଚନାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଏବଂ ଏଥିରେ ବିଧିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ର ଆଦେଶ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ; ଏବଂ ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ଆୟ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

1958
କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ଏକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ କୌଣସି ଆୟ ଧାରା 34 (l) (b) ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତିଯାଇଛି । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ ଧାରା 34 (l) (b) ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଉଭୟ ସର୍ତ୍ତ ପାଳନ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପାରିତ ସଂଶୋଧିତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ବେଆଇନ ଅଟେ ।

ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ, ଏହାର କଠୋର ଆକ୍ଷରିକ ଅର୍ଥ ଅନୁଯାୟୀ, "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦରେ ଆଇନର ସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ବିଧିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜ୍ଞାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ତଥାପି, ତର୍କ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦଟି ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଗଠନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ଯାହା ଏହାକୁ ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ତଥ୍ୟଗତ ସାରବାନରେ ସୀମିତ ରଖିବା ଉଚିତ ଯାହା ଆଇନର ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ସୂଚନାଠାରୁ ଭିନ୍ନ । ଏହି ତର୍କର ସମର୍ଥନରେ ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଧାରା 19 A ଏବଂ 20 A ର ପାର୍ଶ୍ୱ ଟିପ୍ପଣୀ ତଥା ଧାରା 22 (3) ଏବଂ ଧାରା 28ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ବିବରଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଅଟେ ଏବଂ ଆଇନର ସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ଆଇନର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ବିଷୟରେ ଏହାର କୌଣସି ସନ୍ଦର୍ଭ ନାହିଁ; ତେଣୁ ଧାରା 34 (1) (b) ରେ ଉକ୍ତ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କେବଳ ତଥ୍ୟଗତ ସୂଚନା ବୋଲି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହି ତର୍କରେ ଆମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହଁ । ଯଦି ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟବହୃତ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦଟି ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନାକୁ ସୂଚିତ କରେ, ତେବେ ଏହା ଧାରା 34 (l) (b) ରେ ଉକ୍ତ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ନାହିଁ । ଉକ୍ତ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ଏହା ପରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଏ ଯେ ଧାରା 33B ଏବଂ 35 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଯଥାକ୍ରମେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ତେଣୁ ଧାରା 34 (1) (b) ରେ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦକୁ କଠୋର ଭାବରେ ଅନ୍ୱୟ କରିବା ଏବଂ ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ବିବରଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ମଧ୍ୟରେ ଏହାକୁ ସୀମିତ ରଖିବା ବୈଧ ହେବ । ଏହି ତର୍କ ମଧ୍ୟ ଯଥାର୍ଥ ନୁହେଁ । ଯଦି "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦର ସରଳ ବ୍ୟାକରଣଗତ ଅର୍ଥରେ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଏବଂ ଆଇନର ସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥାଏ, ତେବେ ଏହାକୁ ବହିର୍ବିଚାର ଉପରେ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖିବା ଅଯୌକ୍ତିକ ହେବ, କାରଣ କେତେକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ମାମଲା ଯାହା ଆଇନର ତ୍ରୁଟି ଆଧାରରେ ସଂଶୋଧିତ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ସମ୍ଭବତଃ ଧାରା 33B ଏବଂ 35 ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ଦୁଇଟି ଧାରାର ପ୍ରୟୋଗ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମାବଦ୍ଧତାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ; ଏବଂ ତେଣୁ ଉକ୍ତ ଧାରାଗୁଡ଼ିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ତଥ୍ୟ ଧାରା 34 (1) (b) ର ଅର୍ଥାୟନରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ

ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ନାହିଁ । ଧାରା 34ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହିସାବ ବହି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରମାଣର ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଉପସ୍ଥାପନ ଅଧୀନରେ, ଯେଉଁଠାରୁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ୟକ ତତ୍ପରତା ସହିତ ଭୌତିକ ତଥ୍ୟ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇପାରେ, ତାହା ଉକ୍ତ ଧାରାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ; କିନ୍ତୁ ଏହା କିପରି ଧାରା 34 (1) ରେ ଖଣ୍ଡ (b) ର ଗଠନ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ତାହା ଆମେ ଦେଖୁନାହୁଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଧାରା 34(l)(b) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରେ ଯେ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦଟି ଆଇନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନାକୁ ସନ୍ଦର୍ଭିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି, ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ସୂଚନାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଥାଏ ଯେ ଆୟର ଆକଳନ ଅତ୍ୟନ୍ତ କମ୍ ହାରରେ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଛି; ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରଦତ୍ତ ଆୟ ବହୁତ କମ୍ ହାରରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହାର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରକୃତ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ସୂଚନା ହେତୁ ହୋଇଥାଇପାରେ । ଯଦି ଏହି ଶ୍ରେଣୀର ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦଟି ଆଇନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତେବେ ଏହି ତର୍କକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ଯେ, ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ଅନ୍ୟ ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ସେହି ଶବ୍ଦର ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅଧିକ ସୀମିତ ଅର୍ଥ ରହିବା ଉଚିତ । ତଦନୁସାରେ ଆମେ ବିଚାର କରିବୁ ଯେ ଧାରା 34 (1) (b) ରେ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦଟି ଆଇନର ସତ୍ୟ ଏବଂ ସଠିକ୍ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ ତେଣୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନ୍ୟାୟିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ । ଯଦି ଏହା ପ୍ରକୃତ ସ୍ଥିତି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଧାରା 34(l)(b) ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସୂଚନା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହଁନ୍ତି ବୋଲି ଏହି ତର୍କକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଯାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ବାକି ଅଛି ତାହା ଧାରା 34 (l) (b) ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନ୍ୟ ସର୍ତ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ । କେତେବେଳେ କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି? ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ "ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କେବଳ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ଆଦେଶ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏଥିରେ ଟିକସ ଆଦାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ ଟିକସ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ନିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ନିଃସନ୍ଦେହ ଏହା ସତ୍ୟ; କିନ୍ତୁ "ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ" ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ; ଏହା କେବଳ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଟିକସ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ସହିତ, ଟିକସ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ପଦକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟ ଏହି ଶବ୍ଦରେ

1958
କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ;କିନ୍ତୁ ଏହି "ଟିକସ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ" ସହିତ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଜଡ଼ିତ । ତା'ପରେ ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅକ୍ସଫୋର୍ଡ ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦକୋଷ ଅନୁଯାୟୀ "ବର୍ତ୍ତିଯିବା" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି "ଖସିଯିବା (ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ, ସନ୍ଧାନ ଇତ୍ୟାଦି); ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏଡ଼ାଇବା"; ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ କେବଳ ଯେଉଁଠାରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ଆୟର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ଖସି ଯାଇଛି । ଏହି ଶବ୍ଦର ଶବ୍ଦକୋଷ ଅର୍ଥ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ । ସେହି ଶବ୍ଦକୋଷ ଅନୁଯାୟୀ "ବର୍ତ୍ତିଯିବା" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି "(ଅନୁଧାବନ କିମ୍ବା ଅନୁଧାବକ) ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା; (ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ କିମ୍ବା ଅବାଞ୍ଛିତ କିଛି) ଏଡ଼ାଇବାରେ ସଫଳ ହେବା"; ଯାହାଦ୍ୱାରା କେବଳ ଶବ୍ଦକୋଷର ଅର୍ଥ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରିବା ଦ୍ୱାରା "ବର୍ତ୍ତିଯିବା" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୀମିତ ରଖିବା କଷ୍ଟକର ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଟିକସଦାତା ତାଙ୍କ ଆୟର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି, ଏପରି ମାମଲା ଘଟିପାରେ ଯେଉଁଠାରେ ସମଗ୍ର ଆୟର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଆୟର ଏପରି ଅଂଶ ଯାହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତାହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ଖସି ଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ କୃଷିଜମିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ବକେୟା ଭଡ଼ା ଉପରେ ସୁଧକୁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା; ଉକ୍ତ ପରିମାଣକୁ ଆଇନରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଭାଗ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିବା ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉକ୍ତ ଆୟ ଟିକସ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲା । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆୟର ଏକ ଅଂଶ ଆକଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛି । ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ କି, ଯେହେତୁ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟର ବାଧ୍ୟକାରୀ ପ୍ରଭାବକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ବିଷୟକୁ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା, କୌଣସି ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତିଯାଇନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି? ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସର୍ବଦା ଏପରି ମାମଲା ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ଅସାବଧାନତା କିମ୍ବା ଅଜାଣତ କାରଣରୁ କିମ୍ବା କୌଣସି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇନଥିବା କାରଣରୁ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଆମ ମତରେ, ଏପରିକି ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଯଦି ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଭୁଲ୍ ଭାବରେ ଆକଳନଯୋଗ୍ୟ ଆୟର ଏକ ଅଂଶ ଉପରେ ଟିକସ ବସାଇବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲା ଯେଉଁଠାରେ

ଆୟର ଉକ୍ତ ଅଂଶ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଛି । ତେଣୁ ଧାରା 34 (I) (b) ରେ "ବର୍ତ୍ତିଯିବା" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଉପରେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ କୃତ୍ରିମ ସୀମା ରଖିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରୟାସ ସଫଳ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ତଥାପି, ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ "ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଗଠନ ଯାହା ପାଇଁ ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ତାହା *ରାଜେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମୁଖାର୍ଜୀ* ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ* ([1]) ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଛି । ଏହି ମାମଲାର ରାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ସେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି ଯେ "ଧାରା 34 ରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତିଯାଇଥିବା ଆୟର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ପାଇଁ ଏକ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ଯାହା ଦୃଢ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଯେଉଁ ଆୟ ଉପରେ ପୂର୍ବରୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ହୋଇସାରିଛି, ବୈଧାନିକ ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ତାହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।" ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ପ୍ରଭାବକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ମାମଲାରେ ଭୌତିକ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଉଠାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, 1930 ମସିହାରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଏକ ଅଣ ପଞ୍ଜିକୃତ ସଂସ୍ଥା ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ଷ 1927-28 ପାଇଁ ଆୟକର ଏବଂ ସୁପର-ଟ୍ୟାକ୍ସ ଦେବାକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରି ଏକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀ ଥିବା ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କୋ. ର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଂଶୀଦାରମାନେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ବର୍ଷ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 1928 ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଫାର୍ମ ଉପରେ ଆକ୍ଷେପିତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଅଧିକାରୀ ସକ୍ଷମ ନଥିଲେ । ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏହି ଅନୁରୋଧକୁ ପୂରଣ କରିଥିଲେ, ଯାହା "ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ" ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ହୋଇଥିବା ବିଳମ୍ବକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲା । 1926-27 ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ, ପଞ୍ଜୀକୃତ ଫାର୍ମ ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କୋ. ର ଅଂଶୀଦାରମାନେ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କୋ. ର ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିଥିଲେ । ଏହି କାରବାର ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀର ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ନୁହେଁ, ବରଂ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଭାବେ ଫାର୍ମର ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା । ଏପ୍ରିଲ 1927 ରେ, ଜିଲ୍ଲା I ର ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀକୁ ଧାରା 22 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରି 1927-28 ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 31,1927 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ମୋଟ ଆୟର ଏକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା II ର ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାନ ସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଏହି ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଉଭୟ ଅଧିକାରୀ ଜାଣିନଥିଲେ ଯେ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ

([1]) (1933) 61 I.A. 10, 16

କୋ. ର ବ୍ୟବସାୟ ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କୋ. ର ଅଂଶୀଦାରମାନେ କିଣିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହି କାରବାରକୁ ଆୟକର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ପରେ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀର ନଥିକୁ ଜିଲ୍ଲା II ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଫେବୃଆରୀ, 1928 ରେ, ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ମିଳିତ ଆୟ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ଏକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ଏହି ଆଧାରରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀର ବ୍ୟବସାୟ ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀର ଏକ ଶାଖାରେ ପରିଣତ ହୋଇସାରିଥିଲା । ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କୋ. ଏହି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲା ଏବଂ ମେ 1930 ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ, ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଫାର୍ମର ଆୟ, ଏକ ଅଣ-ପଞ୍ଜୀକୃତ ଫାର୍ମର ଆୟ ସହିତ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଉଭୟ ସଂସ୍ଥାର ଲାଭରେ ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତି ସମାନ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଆୟ ପୃଥକ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ମାର୍ଟିନ ଆଣ୍ଡ କୋ ଉପରେ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକୁ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କୋ ଦ୍ୱାରା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆୟର ବିଲୋପ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନଭେମ୍ବର 1930 ରେ ବାର୍ନ ଆଣ୍ଡ କୋ. ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଆୟ ଉପରେ ଜାନୁଆରୀ 1928 ରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ଉପରେ ଏକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ହିଁ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ନିକଟରେ ଅପିଲ୍ ର ବିଷୟ ଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯିବ ଯେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯେଉଁ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଥିଲେ ତାହା ହେଲା:ନଭେମ୍ବର 1930 ରେ 1927-28 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଧାରା 23 (1) ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଏକ ଆଇନଗତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଥିଲା କି? ତର୍କ ଥିଲା ଯେ, ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ପ୍ରକୃତ ଗଠନ ଉପରେ, ଆକଳନ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା, ଏବଂ ଏପରି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେବା ଘଟଣାରେ ଆୟକର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଥିଲା । ଏହି ତର୍କକୁ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଖଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ । ଧର୍ମାବତାର ମାନଙ୍କର ମତ ଥିଲା ଯେ ଧାରା 23 କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେହି ସମୟକୁ ସୀମିତ କରିନଥିଲା ଯାହା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ଧାରା 34 ଟିକସ ବର୍ଷର ସମାପ୍ତି ପରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ବିରୋଧରେ ନିଷେଧକୁ ସୂଚିତ କରେ ବୋଲି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ତର୍କକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ । ଏହି ତର୍କ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଧାରା 34ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଏହି ତର୍କ "ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥକୁ ଅତି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ "ବର୍ତ୍ତିଯିବା" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥକୁ ଅତି ବ୍ୟାପକ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ

ଧର୍ମାବତାରମାନେ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରାଙ୍କିନ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ଲଛିରାମ୍ ବସନ୍ତଲାଲଙ୍କ*[1] ସମ୍ବନ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ ଯେ "......ଯଦି ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆୟର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି ଯାହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇନାହିଁ ।" ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ଉପସଂହାର ଥିଲା ଯେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣେ କରଦାତାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି ଏବଂ ଏହା ଉପରେ କୌଣସି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇନାହିଁ, କରଦାତାଙ୍କର କୌଣସି ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଛି ବୋଲି ସୂଚିତ କରିବା ଅପରିପକ୍ୱ ହେବ । ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଟିକସ ଆଦାୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ପରେ ହିଁ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆୟର କୌଣସି ଅଂଶ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି ବୋଲି ଆକଳନ କରିବା ସମ୍ଭବ ହେବ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ସେମାନଙ୍କ ଧର୍ମାବତାର ମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ "ଯେହେତୁ ଧାରା 22 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ତର୍କକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ଯେ ଆଇନର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବର୍ଷର ଆୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।"ଯଦି ଏହି ଆଦେଶକୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ତର୍କର ପ୍ରକୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବିଚାର କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହି ତର୍କକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା କଷ୍ଟକର ହେବ ଯେ, ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ଅନୁଯାୟୀ, ଯେଉଁଠାରେ ଧାରା 22 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି, ସେଠାରେ ଧାରା 34 ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । କହିବାକୁ ଗଲେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି, କୌଣସି ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ଖସି ଯାଇଛି ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା ଅସମ୍ଭବ, ଏପରି କହିବା ଠାରୁ ଏହା ବହୁତ ଭିନ୍ନ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି, ସେଠାରେ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ଖସି ଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ଯେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଧାରା 34ର ଅନୁପଯୁକ୍ତତା ବିଷୟରେ ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ ।

(1) (1930) I.L.R. 58 Cal. 909, 912

1958
କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ *ଲଛିରାମ ବସନ୍ତଲାଲ (ଉପରୋକ୍ତ)(1) ବିଷୟରେ* କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇପାରେ କାରଣ, ଯେପରି ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ସୂଚାଇଛୁ, ଏହି ମାମଲାରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34ର ପ୍ରଭାବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରାଙ୍କିନ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଇନର ବିବୃତି *ରାଜେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ମୁଖାର୍ଜୀ (ଉପରୋକ୍ତ)(2)* ଙ୍କ ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଛି । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ହେବାର ଏକ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପରେ ଏହା ପାରିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଇପାରନ୍ତି କାରଣରୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ଅବୈଧ ବୋଲି ଆକଳନକାରୀଙ୍କ ତର୍କ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରାଙ୍କିନ୍ କହିଥିଲେ ଯେ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଆୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନାହିଁ, ସେହି ମାମଲା ବ୍ୟତୀତ ଆୟକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଅଟେ କିନ୍ତୁ ଏହା ମାନ୍ୟବର ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆଇନର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିବୃତି ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସଂଗତ, ଯାହା ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ଅନୁମୋଦନ ପାଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ *ମେସର୍ସ ଚତୁରମ ହୋର୍ଲିରାମ ଲିମିଟେଡ୍* ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ: ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା(3)* ମାମଲାରେ ତାଙ୍କ ଧାରା 34 ଗଠନକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । *ଚତୁରମଙ୍କ ମାମଲା (ଉପରୋକ୍ତ)* ରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଆୟକରରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଅପିଲରେ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆୟକର ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆଧାରରେ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥ ଅଧିନିୟମ, 1939 ଛୋଟ ନାଗପୁରରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ବର୍ଷରେ ବଳବତ୍ତର ନଥିଲା । ଏକ ସନ୍ଦର୍ଭିତ ଆଧାରରେ ନ୍ୟାୟାଧିକାରଣଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବିହାରର ରାଜ୍ୟପାଳ 1942ର ବିହାର ନିୟମାବଳୀ 4କୁ ଲାଗୁ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ମାର୍ଚ୍ଚ 30, 1939 ତାରିଖ ଠାରୁ ପିଛିଲା ଭାବେ ଛୋଟ ନାଗପୁରରେ ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥ ଅଧିନିୟମ, 1939କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧ୍ୟାଦେଶକୁ ଗଭର୍ଣ୍ଣର-ଜେନେରାଲଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ମିଳିଥିଲା । ଫେବୃଆରୀ 8, 1944 ରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ ଯାହା ଅନୁସରଣରେ ଧାରା 34 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଆୟକରରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଦାଲତରେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଜାରି

(1) (1930) I.L.R. 58 Cal. 909, 912
(2) (1933) 61 I.A. 10, 16
(3) (1955) 2 S.C.R. 290

କରାଯାଇଥିବା ନୋଟିସ୍ ଅବୈଧ ଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆକଳନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଆୟ, ଲାଭ କିମ୍ବା ଅର୍ଜନ ଆୟକର ପାଇଁ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଧାରା 34 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତିଯିବା ପାଇଁ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ଆୟର ଏକ ମାମଲା ଥିଲା ଏବଂ ଏହା କେବଳ ଆୟକରର ଅଣ-ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ମାମଲା ନୁହେଁ । ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଯେହେତୁ ସଂପୃକ୍ତ, ଏହା ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ତର୍କ ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଅଟେ । ସେ, ତଥାପି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥଦାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଯେ "ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଯେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ପଳାୟନକୁ ଅଣ-ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସରଳୀକରଣ ସହିତ ସମାନ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ", ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି ଏବଂ ସେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ସମର୍ଥନ କରି ମାନ୍ୟବର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ଯଦିଓ ପୂର୍ବରୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଟିକସ ବାବଦକୁ ଆୟର ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟତା ସତ୍ତ୍ୱେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ କିଛି ତ୍ରୁଟି ବ୍ୟତୀତ ସେମାନେ ଏକ ବୈଧ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠାରେ ଆୟ ଆକଳନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରୋପ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ତ୍ରୁଟି ହେତୁ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇପାରିବ, ଧାରା 34 ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ରାୟର ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ପଠନ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିପାରିବ । ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି, ତାହା ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦର୍ଭରେ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସେହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ । ଏହା କହିବା ଅଯୌକ୍ତିକ ହେବ ଯେ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡିକ ଧାରା 34 ର ପ୍ରୟୋଗକୁ କେବଳ ଯେଉଁଠାରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରୋପଯୋଗ୍ୟ କାରଣ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାରଣରୁ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଥାଏ, ତାହାକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଆହୁରି ସତର୍କତାର ସହ କହିଛନ୍ତି ଯେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ପ୍ରକୃତରେ ଖସିଯିବା କ'ଣ, ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିବା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଖିବା ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ଆମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଯେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ପାଇଁ କୌଣସି ସହାୟକ ନୁହେଁ ।

ଏହା ଜଣାଯାଏ ଯେ ଧାରା 34 ର ଗଠନ ଉପରେ ଏହି ଦେଶର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ନ୍ୟାୟିକ ମତ ରହିଛି, ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ଆବେଦନରେ ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ

1958
କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ହେବ । *ମଦନ ଲାଲ* ବନାମ *ଆଇ. ଟି. ଆୟୁକ୍ତ, ପଞ୍ଜାବ*(1) ମାମଲାରେ ଲାହୋର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠର ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସେତେବେଳେ ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ସେହି ମାମଲାରେ ସୀମିତ ନଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଆୟର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଆଦୌ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ସେହି ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ଯେଉଁଠି କରଦାତାଙ୍କର ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ଆୟର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ତାହା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ହୋଇନଥାଏ, କିମ୍ବା ଯଦି ପ୍ରଥମେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଏ, ତେବେ କୌଣସି ଅପିଲ କିମ୍ବା ପୁନରୀକ୍ଷଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ବାତିଲ କରାଯାଇଥାଏ । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଦିନ୍ ମହମ୍ମଦ, ଯିଏ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ* ବନାମ *ପାର୍ଲାକିମେଡ଼ି ରାଜା*(2) ମାମଲାରେ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କୋଟସ୍ ଟ୍ରୋଟର୍ ଙ୍କ ମତ ସହ ନିଜର ସହମତି ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ 'ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଏଡାଇଯିବା' ଶବ୍ଦଟି ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, ଯେଉଁଠି ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଜାଣିଶୁଣି ଅଧିନିୟମର ଏକ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଠନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ଯଦ୍ୟପି ଏକ ମାମଲାରେ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ଏହି ବିଷୟକୁ ଆଦୌ ବିଚାର କରିନାହାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ କେବଳ ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ଆକଳନଯୋଗ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବାଦ ଦେଇଛନ୍ତି ।"

ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାମଲା ଯାହା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ତାହା ହେଉଛି *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ବମ୍ବେ* ବନାମ *ସାର୍ ମହମ୍ମଦ ୟୁସୁଫ ଇସ୍ମାଇଲ*(3) ମାମଲାରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ । ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ବିଉମଣ୍ଟ ଧାରା 34ରେ "ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା" ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଏକ ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ କିଛି ସୂଚନା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଆୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ଖସି ଯାଇଛି କିମ୍ବା କମ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ପ୍ରେରିତ କରେ । ତେବେ ମାନ୍ୟବର ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ତଥ୍ୟ ଆଇନର ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ହୋଇପାରେ, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଏକ ମାମଲା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ଏକ ବିଧାନ ପାରିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଚଗଲା, ଯିଏକି ଏକ ସହମତିସୂଚକ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, କହିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଧାରାରେ "ସୂଚନା" ଶବ୍ଦଟି କେବଳ ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ବିବରଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏଥିରେ ଆଇନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ

(1) [1935] 3 I.T.R. 438
(2) (1926) 49 Mad. 22, 28
(3) [1944] 12 I.T.R. 8

ମତରେ, "ଆଇନର ଏକ ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଭୁଲ୍ ବୁଝାମଣା 1939 ରେ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିବା ଧାରାର ଭାଷା ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ"। ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି *ଆର୍ଣ୍ଟର୍ନ୍ ଆଣ୍ଡ ହାଲଷ୍ଟେଡ୍ ଲିମିଟେଡ୍* ବନାମ *ବିରେଲ୍(1)* ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରୋଲାଟ୍ ଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ଯେ "ବ୍ରିଟିଶ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 125 ରେ 'ଆବିଷ୍କାର' ଶବ୍ଦଟି ମତର ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇଥିବାରୁ କେବଳ ସମାନ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବରକ୍ଷଣର ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଉପରେ ମତ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ ।" ସଂଯୋଗବଶତଃ, ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରୁ ଯେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରାଓଲାଟ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଇନର ଏହି ବିବୃତି *କମର୍ସିଆଲ ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ ଆର. ଏ. ବ୍ରିଗ୍ସ* (2)ରେ କୋର୍ଟ ଅଫ୍ ଅପିଲ ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ।

ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ରିପୋର୍ଟ ହେବାର ତୁରନ୍ତ ପରେ *ରାଘବାଲୁ ନାଇଡୁ ଆଣ୍ଡ ସନ୍ସ* ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ମାଡ୍ରାସ(3)* ମାମଲାରେ ମାଡ୍ରାସ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏହି ସଂରଚନା ସହିତ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ, ଯାହା ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ଏହିପରି ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଏଡ଼ାଇବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବାଞ୍ଛନୀୟ ଅଟେ" ଆଧାରରେ "ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ 1939 ମସିହାରେ ସଂଶୋଧିତ ଧାରାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶବ୍ଦକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, 'ଆବିଷ୍କାର' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ 'ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଅଛି' କିମ୍ବା 'ନିଜକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରେ' ଠାରୁ ଅଧିକ କିଛି ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଇଂରାଜୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 125 ରେ 'ଆବିଷ୍କାର' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଉପରେ ବ୍ରିଟିଶ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ବିଚାର କରିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଥିଲେ ଯେ ବମ୍ବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅନୁସରଣ କରି ସେମାନେ ଏହା ସୂଚିତ କରିନଥିଲେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା ଏକ ଶୁଦ୍ଧ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଜଡିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏହି ଧାରାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରୁଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲା ଗୁଡିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ନିୟମ ସ୍ଥିର କରିବା ଅସମ୍ଭବ ।

କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

(1) [1932] 1 K.B. 271
(2) [1949] 17 I.T.R. Supplement 30
(3) [1945] 13 I.T.R. 194, 197

1958
କମଲ ସିଂହ
ବନାମ
ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର

ତ୍ରିପୁରାର ମହାରାଜା ବିକ୍ରମ କିଶୋର ବନାମ *ଆସାମ ପ୍ରଦେଶ*(1) ମାମଲାରେ, ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ହାରିସ୍ ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କୁ ଆସାମ କୃଷି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ (1939ର ଆସାମ 9ମ) ର ଧାରା 30ର ଗଠନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ଯାହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ସହିତ ମେଳ ଖାଉଛି । ସେମାନେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦି କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏହା ଆକଳନଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତେବେ ଏହାକୁ ଏପରି ଆୟ ଭାବେ ଯାହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି ଏବଂ ଆସାମ କୃଷି ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 30 ଅଧୀନରେ ପୁନଃମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ମାନ୍ୟବର ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ତାଙ୍କ ରାୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଃସନ୍ଦେହ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ମତ ରଖିଥିଲେ ଯେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରକୃତରେ *ରାଜେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ମୁଖାର୍ଜୀ (ଉପରୋକ୍ତ)*(2)ଙ୍କ ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଯେଉଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଆୟ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ହୋଇଛି, ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଟିକସଦାତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି, ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଧାରା 34 ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରି ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପଠନ କରିଥିଲେ । ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ସୂଚାଇ ଦେଇଛୁ ଯେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହି ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ । *ରାଜା ବିନୟ କୁମାର ସାହାସ ରାୟ* ବନାମ *ଆଇ. ଟି. ଆୟୁକ୍ତ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ* (3)ମାମଲାରେ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଲାହିରୀ ଏକ ବିପରୀତ ମତ ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆଇନର ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଅର୍ଥ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରାମାଣିକ ସ୍ୱଭାବର ଏକ ବାହ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ ନୂତନ ଭାବରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି, ଯାହା ଧାରା 34 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା ଅଟେ ।

ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଧାରା 34 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପରିସର ଏବଂ ପ୍ରଭାବକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ, ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ଦେବାରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମୂଳ ନିଷ୍ପତ୍ତି କୌଣସି ବାହ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ କୌଣସି ନୂତନ ସୂଚନା ବିନା ଭୁଲ ଥିଲା ବୋଲି ତାଙ୍କ ଭାବନା ଆଧାରରେ ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ କି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ

(1) [1949] 17 I.T.R. 220
(2) (1933) 61 I.A. 10, 16
(3) [1953] 24 I.T.R. 70

ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ ଭୁଲ ଥିଲା ଆଧାରରେ ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ, ଏହା ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ କେତେକ ଅବସର ପାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମତ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରାଜାଗୋପାଳ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଥିଲେ ଯେ 1948ରେ ସଂଶୋଧିତ ଧାରା 34ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଉକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ, ଯଦିଓ ସେ କେବଳ କୌଣସି ବାହ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ କୌଣସି ସୂଚନା ବିନା ନିଜର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାରେ ସେ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଜଣେ କରଦାତାଙ୍କର ଆୟକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନରେ ଆମେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉ ନାହୁଁ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲେ ଯେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଧାରା 34(l)(b) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା ଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆୟର କିଛି ଅଂଶ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରୁ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଛି ବୋଲି ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲା ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ, ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।